

Bohoslužby v Zábřeze 12.června 2016

Lk 7,36 – 8,3

Milé sestry, milí bratři, pozvání Ježíše k hostině ve svém domě byla veliká čest. I zde si to jeden farizeus velice považuje. Je to vlastně běžné. Ježíše většina vnímala jako vzácného učitele, farizeové zase byli lidé, kteří dbali na různá nařízení, snažili se plnit Boží vůli. Pozvat ke svému stolu vzácného učitele se tedy doplňovalo s touhou poznávat a prokazovat úctu těm, kdo vedou druhé k Bohu.

Nad pozváním Ježíše do farizeova domu se nikdo moc nepozastavoval. Farizeové totiž byli známi svou zbožností a mnozí lidé je měli ve vážnosti. Dokonce by se mohlo zdát, že Ježíš měl k farizeům docela blízko. Ostatně jeden veliký apoštol, Pavel, se také hlásil k tomu, že pochází z farizeů. Přes mnohé Ježíšovy narážky na jejich pokrytectví, byli mnozí upřímnými hledači Božích cest v našem světě. Proto neměl Ježíš problém přijmout pozvání jednoho z nich k hostině. Vždyť mu opravdu tímto pozváním ten farizeus prokazoval svou úctu. Nejen před Ježíšem, ale před všemi obyvateli se k němu přihlásil. A to je něco docela důležitého a potřebného. Dává najevo, že si ho váží, že jim nepohrdá, ale je otevřen pro jeho dílo.

Určitou posvátnost společného stolování s Ježíšem naruší žena hříšnice, která do farizeova domu přijde. Už samotný její příchod začíná být něčím nemilým, neboť v zápase o čistotu neměli farizeové příliš pochopení pro ty, kteří žili hříšným životem. Právě proto, že oni sami se tolik snažili, tak se dívali trochu rezervovaně na ty, kterým to moc nešlo. Takže už samotná její přítomnost nebyla farizeovi asi moc milá. A což teprve, když začala Ježíšovi smáčet nohy slzami, potírat olejem a otírat svými vlasy? To bylo něco hodně zvláštního. A pro farizea asi i nepříjemného, protože sám u sebe si říká, že jako prorok by Ježíš musel poznat o koho jde. Musel by vidět, že tato žena je hříšnice a měl by si od ní držet odstup. On samo zjevení svatosti, po které ten farizeus touží, se přece nemůže nechat obsluhovat někým tak hříšným, jako je ona žena. To zkrátka bylo farizeovo uvažování. On sám se cítil dobrý, cítil se, že s Ježíšem se může rovnat, snažil se mu dorovnat. A žena hříšnice je úplně jiná kategorie, která do této společnosti nepatří. Proto ho udivuje, že Ježíš ji nic neřekne. Nechá si to líbit. Proč? Farizeus začíná mít o něm pochybnosti. První, co ho napadá, je že patrně není skutečným prorokem, protože jinak by to přeci poznal. Vidíme, jak těžké je pro toho farizea přiznat, že by jako prorok si Ježíš mohl nechat líbit něco takového. Vždyť je to od té ženy nejen troufalé, ale přijde to jednomu i jako neuctivé. Stoluje s farizeem, jistě tam probíhá hovor o závažných otázkách víry a najednou mu tady jakási žena drhne a líbá nohy.

Farizeovi běží hlavou otázky, snaží se najít odpověď na Ježíšovu nečinnost. Ježíš patrně překročil určitou hranici jednání těch, kdo patří k Bohu, kdo se k němu takto veřejně hlásí jako ke svému Pánu. Takové divadlo, jako předvádí ta žena se přeci tolerovat nedá. Úcta k Ježíši mu nedovolí ji vyhnat. Ježíš ale vidí, co v sobě ten farizeus řeší. A na jeho otázky přináší svou odpověď. A docela jej zahanbuje. Je to takové rýpnutí. Farizeus je člověk, který usiluje o čistotu. Čistotu života před Bohem, která se projevuje v mnoha úkonech lidského života. Cesty v Galileji jsou prašné, sluníčko horké. Nohy v sandálech se tak lehce ušpiní, vlasy zapotí. Když takový poutník usedne ke stolu, nepůsobí zrovna příjemně. Proto patřilo k dobrému mravu také to, že si poutník mohl omýt nohy a pomazat hlavu vonným olejem. Na tuto čistotu ale ten farizeus vůbec nedbal. Jakoby ho to ani nenapadlo. Podobně je tomu s políbením, tedy jakýmsi projevem úcty a radosti nad tím, že vzácný host přichází do domu. Musí to tedy být hodně silné rýpnutí do někoho, kdo se snaží o dokonalost. Řeší velké věci a zapomíná na důležité maličkosti. Usiluje o čistotu před Bohem, ale zapomíná na čistotu tělesnou. Považuje si Ježíše, ale neprokáže mu svou radost nad jeho příchodem.

Ježíšova reakce může vypadat velice troufale. Srovnávat farizea s ženou hříšnicí? Jak může k něčemu takovému přistoupit? Není to poněkud neuctivé vůči svému hostiteli? Vezmeme-li do úvahy, jaké myšlenky běžely tomu farizeovi hlavou, o neúctu určitě nejde. Chtěl znát odpověď a tak se mu ji dostává. Mezi ním a tou ženou je veliký rozdíl. To zajisté vidí i ten farizeus, ale Ježíš ten rozdíl ukazuje ještě z jiného pohledu. Je to cosi, co je uvnitř těch dvou, je to jejich zájem o Ježíše. Farizeus ho sice pozval k sobě, ale byl takový spíše lhostejný. Neřešil, že by si potřeboval umýt nohy, pomazat hlavu olejem, být přivítán. On spíše viděl sebe, svůj zisk z této návštěvy. Sice formálně Ježíše pozval, přijal, poseděl s ním, ale ve vztahu k němu se nikterak neprojevil. Ta žena hříšnice je naprostý opak. Nemůže Ježíše pohostit a pozvat do svého domu. Nemůže mu prokázat takovou tu vnější úctu jako onen farizeus. Zato ale přichází, umývá mu nohy, maže olejem, líbá je, otírá vlasy. Je to projev úcty, i když to tomu farizeovi třeba tak nepřišlo, projev pokory, vřelosti. Zcela jistě je v tom mnohem víc zájmu o Ježíše, než v případě toho farizea.

Ježíš tomu farizeovi celou situaci objasňuje na podobenství. Má před sebou dva dlužníky. Jak už to bývá, jeden dluží hodně, jeden málo. Oběma je odpuštěno, kdo projeví větší lásku? A v tom je jádro Ježíšova vysvětlení. Jde o projev lásky. Jak projevují oba lásku k Ježíši? Jak moc ho mají rádi? Farizeus si ho váží, ale nevidí tolik svůj hřích, aby byl skutečně Ježíši vděčný za jeho dílo. Nevidí v něm toho, kdo mu přináší odpuštění, protože sám si neuvědomuje, jak moc toto odpuštění potřebuje. Na rozdíl od té ženy. Proto také ji zvěstuje odpuštění hříchů a posílá ji, aby šla v pokoji. Její jednání bylo jednáním kajícího. Nic neříká, jen pláče a omývá Ježíšovy nohy. Projevuje svou pokoru ve službě. I když jde o věci naprosto přízemní jako čisté nohy a příjemné prostředí. Jenže to je právě ono, jak ukazuje i závěr textu o ženách, které Ježíše provázely. Úctu a lásku k Ježíši lze prokázat i na těch nejběžnějších věcech. Nebo možná právě také zrovna na těch nejběžnějších věcech. Často právě ony praktické maličkosti prozradí

víc než velkolepé činy. Žena hříšnice stejně jako ženy v Ježíšově doprovodu s ním nesedaly u stolu, aby mluvili o Bohu a Zákonu a podobných věcech. Staraly se o něj o jeho cesty. A pro Ježíše i toto bylo důležité. Dělal to totiž pro něj jako projev své náklonnosti, svého zájmu o Ježíše.

Tento příběh nám klade jednu dost zajímavou otázku. Jak je to s naším zájmem o Ježíše, s naší láskou k němu? Jak ji projevíme? Je tam vůbec? Na tom farizeovi jsme viděli, že úcta je možná i bez nějakého bližšího zájmu. To jistě také známe z našich životů. Je potřeba mnohým projevít úctu, chovat se k nim v souladu s danými pravidly. Ale uvnitř nám ten člověk může být lhostejný, nemá v našem životě své místo. Je otázka, zda se nám to nestává i ve vztahu k Ježíši a jeho Otcí. Jedna věc je úcta, konání podle daného kodexu, ale druhá věc je skutečný vztah. Zveme Ježíše k sobě, ale proč? Máme o něj zájem? Nebo jde o nějaký náš podružný cíl? U toho farizea se dá tušit, že pozvání Ježíše byla nejen určitá výsada, ale také projev touhy po dosažení dokonalosti. Jsem dobrý, jsem jako Ježíš, jsem jako Bůh. Proto se můžu setkat s Ježíšem jako rovný s rovným. Přitom ale o něj vůbec nejde, protože jde o mě samotného. Je to tedy síla, když si uvědomíme, že Ježíše lze pozvat do svého života, ale vlastně jej vůbec nepřijmout. Je významným hostem, ale to je vše. Chybí o něj větší zájem. Jakoby z toho zaznívalo, že Ježíše sice respektuji, ale vlastně nepotřebuji. Sice se stále mluví o tom, jací jsme hříšníci, ale člověk nad tím zase tolik nepřemýšlí, tolik si svou hříšnost neuvědomuje. Považuje se za dobrého a tím je spokojen sám se sebou. Víra a vztah k Bohu jsou potom opravdu spíše formalitou, která ale na druhou stranu nemá třeba problém soudit ostatní, považovat se za lepší.

Láska k Ježíši se projevuje mnoha způsoby. Všem je společné, že člověk nemyslí na sebe, ale má na prvním místě svou službu. Poznává, že Ježíše nemůže přijímat jen jako formální návštěvu, ale chce s ním být stále, protože v něm poznává ten jedinečný zdroj života. Stejně tak poznává, že se nemůže Ježíši rovnat, nehledá ho, aby s ním pobyl jako rovný s rovným, ale aby se od něj učil, jak růst ve svém lidství. Toto je pak také cesta, kde člověk smí slyšet Boží ujištění o odpuštění a pokoji. Proto je na nás, abychom se neostýchali projevít svou lásku k Ježíši, projevít, že je nám drahý, že po jeho blízkosti toužíme. Vždyť právě takové nás také přijímá. Ne pro naši skvostnost, ale pro důvěru, se kterou mu dáváme celý svůj život s veškerou radostí, smutkem, dokonalostí i slabostmi.

Pane Ježíši, tvé místo je v našich srdcích. Dáváš se nám poznávat ve své lásce, kterou jsi projevil na golgotském kříži. Prosíme, dej i nám, abychom tě nepřijímali jen tak povrchně, ale celou svou bytostí, abychom se učili tě milovat ze všech sil.

Neděle 12.června 2016

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Středa, 21 Zář 2016 08:47 -

Amen.